

Nikolaj Vasziljevics Gogol:

Az őrült naplója

monodráma

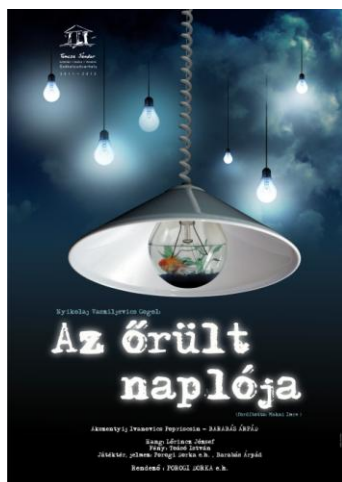
Proprisconsin szerepében: Barabás Árpád

Rendező: Porogi Dorka e.h.

Játéktér, jelmez: Porogi Dorka e.h., Barabás Árpád

Hang: Lőrincz József

Fény: Toásó István

Nikolaj Vasziljevics Gogol ukrán származású orosz író. Az orosz irodalom klasszikusa, az orosz széppróza és drámairodalom egyik legnagyobb hatású alakja. *Pétervári elbeszélései* (melynek része az *Egy őrült naplója* is), a saját pétervári élményei hatására keletkezett írások. Gogol a népmesei hősök ártatlanságával érkezett Pétervárra, mintegy szerencsét próbálni. Ám mennél jobban kiismerte magát, annál inkább érezte otthontalanságát a nagyvárosban, ahol az ember őrlődik és felőrlődik ábrándjai és a külvilág, képzelgése és a köznapiság között. Álmodások és víziók, amelyek megsemmisülnek, nevetségessé válnak a nappal kiábrándító közönségességében. Ez az élmény - a meghasadt létezés élménye - jelenik meg valamennyi pétervári elbeszélésében. Ezekben a "hivatalnoknovellákban" az élet: ésszerűtlenségek halmaza, amelyben a valóság mint rögeszme (*Az orr*), a rögeszme pedig mint valóság tükröződik (*Az őrült naplója*).

Az *Egy őrült naplója* egy kishivatalnok tudathasadásos állapotának mesteri ábrázolása. Hőse, Popriscsin a „normális” világból kilépve a betegségbe, a téveszmék fantáziaszülte birodalmába menekül, ahol összekeveredik képzelt és való. Innen próbálja megérteni – az író pedig ebből a groteszk szemszögből láttatni – életének történéseit, ebben az irracionális világban próbál felemelkedni kisszerű létezéséből akár a spanyol királyi trónig. Az őrületnek és a valóságnak a „tényei” egymásról lehánthatatlanul jelennek meg az elbeszélésében. A társadalmi megalázottságának, kiuttalanságának következménye az a fajta „lázadás”, mely az őrületbe kergeti, s amelyben egyúttal vágyálmai is megfogalmazódnak. A társadalmi korlátokat az őrület groteszk formában feszegeti, s Gogol, az őrült logikája révén, az egyedi eset általános okozati összefüggéseibe hatol be.

Gogol kérdése izzóan mai : mi vagyunk őrültek, vagy a világ őrült meg körülöttünk.